

Рецензия

от доц. д-р Гертана Миролубова Попова,
за дисертационния труд на на Любов Слуцки
на тема: „Персонална идентичност, професионални роли и развитие на
професионалната идентичност: предварителното обучение на учители в Израел“
за придобиване на образователна и научна степен „доктор“
по професионално направление – 2.3. Философия,
научна специалност – Социална философия

Основание за представянето на рецензията – участие в състава на научно жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 1208 от 26.06.2026 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ и Решение на факултетен съвет на Философския факултет от 27.05.2026 г.

I. Данни за докторанта

Любов Слуцки е докторантка на самостоятелна подготовка по Социална философия към катедра „Философски и политически науки“ при ЮЗУ „Неофит Рилски“.

II. Структура и съдържание на дисертационния труд

Дисертацията на Любов Слуцки е посветена на необходимостта от педагогическо наставничество по време на практиката на бъдещите учители, което включва обратна връзка, насърчаване на експериментирането и самонаблюдение. Докторантката изхожда от интуицията, че съществува несъответствие между теоретичната подготовка и изискванията на професионалната практика на учителите, което води до чувство на несигурност и неувереност при тях. Този проблем е значим и актуален и в този смисъл дисертацията представлява релевантно интердисциплинарно изследване от областта на педагогиката, философията на образованието и социалната психология.

Дисертацията е с обем от 207 страници и се състои от увод, 4 глави, заключение, приложения, таблици, диаграми и библиография. Използваната литература включва 194 източника на английски език. Не съм установила плагиатство.

В увода е определен изследователският въпрос на дисертацията и са представени нейните работни хипотези, обектът и предметът, целта, методът и структурата ѝ. Като обект на изследване е формулиран процесът на формиране на професионалната идентичност и развитие на самоефикасността на бъдещите учители по време на тяхната педагогическа практика в рамките на израелските програми за подготовка на учители. Това включва по-широкия педагогически, социален и институционален контекст, който оказва влияние върху начина, по който бъдещите учители се учат да преподават, интерпретират преживяванията си по време на практиката и изграждат представата за себе си като професионални педагози.

Предмет на изследването е влиянието на обратната връзка в рамките на педагогическото наставничество, насърчаването към експериментиране и самонаблюдението върху самоефикасността и професионалната идентичност на бъдещите учители. Анализира се също начина, по който тези три компонента функционират на практика, как бъдещите учители ги интерпретират и как контекстуални или личностни фактори (като средата, в която се провежда педагогическата практика, или подкрепата от страна на наставника) влияят върху тяхното въздействие върху професионалното развитие.

Основната цел на дисертацията е да се проучи специфичния подход на наставничество, интегриращ обратна връзка, експериментиране и самонаблюдение и неговия принос за самочувствието и професионалната идентичност на бъдещите учители. По-конкретно, изследването рефлектира върху въпроса как тези компоненти на наставничеството формират увереността на бъдещите учители, развиващите се представи за самите тях като педагози и начините, по които те осмислят преживяванията си по време на практиката.

Дисертацията се базира на емпирично проучване, което комбинира качествени и количествени методи. Интервюирани са 34 бъдещи учители, които са завършили своята практика.

В първа глава, която се явява теоретичната основа на дисертацията, докторантката разглежда различни теории върху обучението и развитието на бъдещите учители, като акцентира на тези, които засягат въпросите за самоефикасността, професионалната идентичност и педагогическото наставничество. Адекватно подбрана в този контекст е концепцията на Бандура, която изследва как убежденията за ефикасност се формират чрез преживявания, свързани с овладяване, социално убеждаване, наблюдение и емоционални реакции, и наред с това набляга върху тяхното значение за мотивацията, постоянството и педагогическото поведение на начинаещите учители.

Тук също така в перспективата на социокултурните модели на Бейард се концептуализира ключовото за дисертацията понятие „професионална идентичност“, представена в нейната съвкупност като интеграция на предметни знания, педагогическа експертиза и дидактическа компетентност.

В тази глава докторантката се спира върху несъответствието между теория и практика при изграждането на младите учители и в подобен план набляга върху ключовата роля на практикума за проверката на знания и формиране на личностни и професионални качества с помощта на наставника.

Във втора глава се изяснява методологията на емпиричното проучване. В нея подробно се описват неговият проект и замисъл, изследователските въпроси, процедурата и инструментите за събиране на данни, участниците и извадката, валидността и надеждността на изследването.

Трета глава представя резултатите от проучването. По отношение на употребата на количествени методи е предложена описателна статистика, която отчита оценката на респондентите на тяхната самоефективност, професионална идентичност и мотивация. Главата включва също тематизация на резултатите от качественото проучване, които са организирани по хипотези, с илюстративни откъси, използвани за демонстриране на повтарящи се модели сред участниците, потвърждаващи първоначалните хипотези на изследването. Приложени са и

допълнителни заключения, които излизат извън изходните хипотези, но са свързани с въпроси, засягащи професионалната идентичност на респондентите и значимостта на наставничеството.

В четвърта глава, в която се съдържат основните приноси на изследването, резултатите от количествените и качествените проучвания са концептуализирани в теоретична перспектива. Тук докторантката проблематизира различни концептуални парадигми, обогатявайки ги с теоретични изводи върху проблема за влиянието на обратната връзка, експериментирането и рефлексивните практики върху самоефективността и професионалната идентичност на бъдещите учители.

III. Оценка на приносите на труда

В хода на изложението Любов Слущки доказва предварително формулираните хипотези и осъществява целите на труда си. Съществено достойнство на труда е, че докторантката не просто познава основните концепции и понятия, необходими за анализа на изследвания от нея предмет, но и ги развива, а и предлага нови концептуални инструменти, които могат да допринесат при изучаване на възможните подходи за развитие на ефективността и професионалната идентичност на бъдещите учители. Това излиза извън конкретния израелски контекст, тъй като изследваните от Люба Слущки способности на педагогическо наставничество, акцентиращи върху обратната връзка и саморефлексията, които целят да запълнят несъответствието между теоретична подготовка и реализация в практическа среда, са изключително важни за формирането на младите учители като цяло, включително и у нас. Прилагането на тези способности би допринесло за разрешаването на някои от множеството проблеми на българското образование, свързани с качеството на преподаване, което в крайна сметка е функция на саморефлексията, емоционалната устойчивост и увереността на учителя. Изследването има и съществен принос от приложен характер, тъй като предлага насоки за програми за обучение на учители и педагогически инструктори, които се стремят да подобрят практическия опит.. Особен интерес в практико-приложен план представлява проучването на нагласите на израелските учители при завършване на техния практикум. Данните от това емпирично проучване могат да допринесат за оценка на проблемите на младите учители.

С оглед на казаното, изцяло приемам самооценката на Любов Слущки за приносите на нейния дисертационен труд.

IV. Оценка на публикациите и автореферата

Докторантката има четири публикации по темата на дисертацията, което е напълно достатъчно за придобиване на образователната и научна степен доктор.

Авторефератът е отлично структуриран. Той напълно отговаря на изискванията за обем и съдържание и адекватно представя основните приноси моменти.

IV. Заключение

В заключение мога да обобщя, че дисертацията „Персонална идентичност, професионални роли и развитие на професионалната идентичност: предварителното обучение на учители в Израел“ представлява оригинално самостоятелно изследване с практико-приложна значимост върху значими и актуални проблеми от областта на педагогиката, социалната психология и философия на образованието.

Затова изразявам категоричното си убеждение на Любов Слуцки да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление – 2.3 Философия (Социална философия) и приканвам членовете на Научното жури да гласуват по същия начин.

30.08.2026 г.

Доц. д-р Гергана Попова

REVIEW

By Assoc. Prof. Dr Gergana Popova, SWU “Neofit Rilski”, Blagoevgrad,
member of the scientific jury

regarding the PhD thesis of **Luba (Lubov) Slutskiy**

**on "Personal Identities, Professional Roles, and Development of Professional
Identity: The Case of Preservice Teachers in Israel"**

for the acquisition of the educational and scientific degree "doctor"

Professional direction – 2.3 Philosophy

Scientific specialty - Social philosophy

Grounds for submitting the review: participation as a member of the Scientific Jury for the defense of the dissertation pursuant to Order No. 1208 of 26 June 2026 of the Rector of South-West University “Neofit Rilski” and the Resolution of the Faculty Council of the Faculty of Philosophy of 27 May 2026.

I. Data on the doctorate, dissertation, abstract and publications

Lyubov Slutsky is a doctoral candidate in Social Philosophy under independent study at the Department of Philosophical and Political Sciences at South-West University “Neofit Rilski.”

Lyubov Slutsky’s dissertation addresses the need for pedagogical mentoring during the practicum of pre-service teachers, including feedback, encouragement of experimentation, and self-observation. The doctoral candidate starts from the premise that there is a discrepancy between theoretical preparation and the requirements of teachers’ professional practice, which leads to feelings of insecurity and lack of confidence among them. This is a significant and topical issue, and in this respect the dissertation constitutes a relevant interdisciplinary study situated at the intersection of pedagogy, philosophy of education, and social psychology.

The dissertation comprises 207 pages and consists of an introduction, four chapters, a conclusion, appendices, tables, diagrams, and a bibliography. The bibliography contains 194 sources in English. I have found no evidence of plagiarism.

The Introduction defines the research question of the dissertation and presents its working hypotheses, research object and subject, aim, methodology, and structure. The object of the study is formulated as the process of formation of professional identity and development of self-efficacy

among pre-service teachers during their pedagogical practicum within Israeli teacher education programs. This includes the broader pedagogical, social, and institutional context that influences the way in which pre-service teachers learn to teach, interpret their practicum experiences, and construct their understanding of themselves as professional educators.

The subject of the study is the influence of feedback within pedagogical mentoring, encouragement of experimentation, and self-observation on the self-efficacy and professional identity of pre-service teachers. The dissertation also analyzes how these three components function in practice, how pre-service teachers interpret them, and how contextual or personal factors—such as the environment in which the practicum takes place or the support provided by the mentor—influence their impact on professional development.

The main aim of the dissertation is to examine a specific mentoring approach integrating feedback, experimentation, and self-observation, and its contribution to the self-confidence and professional identity of pre-service teachers. More specifically, the study reflects on the question of how these components of mentoring shape pre-service teachers' confidence, their developing perceptions of themselves as educators, and the ways in which they make sense of their experiences during the practicum.

The dissertation is based on an empirical study combining qualitative and quantitative methods. Thirty-four pre-service teachers who had completed their practicum were interviewed.

Chapter One, which constitutes the theoretical foundation of the dissertation, examines various theories concerning the education and development of pre-service teachers, with particular emphasis on those addressing self-efficacy, professional identity, and pedagogical mentoring. In this context, Bandura's concept of self-efficacy is appropriately selected, as it examines how efficacy beliefs are formed through mastery experiences, social persuasion, observation, and emotional responses, while also emphasizing their importance for the motivation, persistence, and pedagogical behavior of beginning teachers.

Within the perspective of Bayard's sociocultural models, the chapter also conceptualizes the key concept of "professional identity," presented in its entirety as an integration of subject knowledge, pedagogical expertise, and didactic competence.

In this chapter, the doctoral candidate also focuses on the discrepancy between theory and practice in the development of young teachers and, in this regard, emphasizes the key role of the

practicum in testing knowledge and developing personal and professional qualities with the assistance of a mentor.

Chapter Two clarifies the methodology of the empirical study. It provides a detailed description of the research design and rationale, the research questions, the procedures and instruments for data collection, the participants and sample, as well as the validity and reliability of the study.

Chapter Three presents the results of the study. With regard to the use of quantitative methods, descriptive statistics are provided, reflecting respondents' assessments of their self-efficacy, professional identity, and motivation. The chapter also includes a thematic analysis of the qualitative findings, organized according to the hypotheses, with illustrative excerpts used to demonstrate recurring patterns among the participants that confirm the initial research hypotheses. Additional conclusions are also presented that go beyond the original hypotheses but are related to issues concerning the respondents' professional identity and the significance of mentoring.

Chapter Four, which contains the main contributions of the study, conceptualizes the results of the quantitative and qualitative research from a theoretical perspective. Here, the doctoral candidate problematizes various conceptual paradigms and enriches them with theoretical conclusions concerning the influence of feedback, experimentation, and reflective practices on the self-efficacy and professional identity of pre-service teachers.

II. Scientific contributions

Throughout the dissertation, Lyubov Slutsky substantiates the hypotheses formulated at the outset and fulfills the aims of the study. A significant strength of the dissertation is that the doctoral candidate not only demonstrates knowledge of the principal concepts and theoretical approaches necessary for analyzing the subject of her research, but also develops them and proposes new conceptual tools that may contribute to the study of possible approaches to enhancing the effectiveness and professional identity of pre-service teachers.

The significance of these findings extends beyond the specific Israeli context. The approaches to pedagogical mentoring examined by Lyubov Slutsky, which emphasize feedback and self-reflection and aim to bridge the gap between theoretical preparation and practical implementation, are of considerable importance for the development of young teachers in general, including in Bulgaria. The implementation of such approaches could contribute to addressing some

of the numerous challenges facing Bulgarian education related to the quality of teaching, which is ultimately a function of teachers' self-reflection, emotional resilience, and confidence.

The study also makes a significant applied contribution, as it offers guidelines for teacher education programs and for the training of pedagogical instructors seeking to improve practical teaching experience. Of particular practical interest is the study of Israeli teachers' attitudes upon completion of their practicum. The data obtained through this empirical study may contribute to the assessment and understanding of the challenges faced by beginning teachers.

In view of the above, I fully endorse Lyubov Slutsky's self-assessment of the contributions of her dissertation.

The doctoral candidate has four publications related to the topic of her dissertation, which fully satisfies the requirements for the award of the educational and scientific degree "Doctor" (PhD).

The dissertation abstract is excellently structured. It fully complies with the requirements regarding length and content and adequately presents the principal contributions of the dissertation.

III. Conclusion

In conclusion, I can summarize that the dissertation entitled **"Personal Identity, Professional Roles and the Development of Professional Identity: Pre-Service Teacher Education in Israel"** constitutes an original and independent study of practical and applied significance, addressing important and topical issues in the fields of pedagogy, social psychology, and philosophy of education.

Therefore, I express my unequivocal recommendation that Lyubov Slutsky be awarded the educational and scientific degree "Doctor" (PhD) in professional field 2.3. Philosophy (Social Philosophy), and I call upon the members of the Scientific Jury to vote accordingly.

30 August 2026

Assoc. Prof. Dr. Gergana Popova